

Jan Lind
Administrativa avdelningen
Telefon: 08-508 264 71
jan.s.lind@stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden 2011-04-14

Nytt operahus till Stockholms ytterstadsområden. Motion (2011:1). Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens remiss av motion (2011:1) av Malte Sigemalm (s) besvaras med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Krister Schultz

Ann-Charlotte Bergqvist

Sammanfattning

I motionen anges att operahuset i Stockholm är nedslitet och inte uppfyller dagens krav. Flera skäl talar enligt motionen för att ett nytt operahus etableras i ytterstaden. Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar att placeringen av ett nytt operahus inte låses till en placering i innerstaden.

Exploateringskontoret konstaterar att det under senare år pågått en diskussion om både renoveringsbehoven för Kungliga Operan och behovet av ett eventuellt nytt operahus. I en rapport som 2007 överlämnades till kulturdepartementet angavs att Stockholm på sikt behöver en ny operabyggnad. Kostnaden uppskattades till 4-5 miljarder kronor. Rapporten föreslog att kulturdepartementet bör initiera förhandlingar med Stockholms stad, kringliggande län, näringslivet och staten om lämplig lokalisering, finansiering m.m.

Visserligen har olika platser i Stockholm förts på tal för ett nytt operahus, men såvitt exploateringskontoret känner till finns i dagsläget inga närmare förutsätt-

ningar för att enligt den remitterade motionen ta ställning till eller ens börja överväga var en eventuell ny operabyggnad bör placeras. Operan är en statlig institution och eventuella initiativ till överläggningar med Stockholms stad om en eventuell lokalisering av en ny operabyggnad bör komma från statligt håll.

Bakgrund

Remissbehandlingen

Kommunstyrelsen har remitterat föreliggande motion till exploateringsnämnden, kulturnämnden, stadsdelsnämnderna för Rinkeby-Kista, Älvsjö och Skärholmen samt stadsledningskontoret för yttrande senast den 6 juni 2011.

Ärendet

I motionen, som bifogas, anger Malte Sigemalm (s) att operahuset i Stockholm är gammalt och nedslitet och inte uppfyller dagens krav på en modern fungerande fastighet. Enligt motionen är de önskemål som framförts om ett nytt operahus i Stockholm helt befogat.

Dagens diskussion om placering av ett eventuellt nytt operahus inom tullarna kan enligt motionären inte vara en självklarhet. Flera skäl talar enligt motionen för att ett nytt operahus etableras i ytterstaden.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar att placeringen av ett nytt operahus inte låses till en placering i innerstaden.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret kan konstatera att det under senare år pågått en diskussion om både renoveringsbehoven för Kungliga Operan och behovet av ett eventuellt nytt operahus. I september 2007 överlämnade enmansutredaren Christina Rogestam sin rapport "Nya museer och projekt m.m." till kulturdepartementet. I rapporten anges bl.a. följande.

Ny Operabyggnad

En ny Operabyggnad färdigställdes i Helsingfors 1993, i Köpenhamn 2005 och kommer att vara klar i Oslo 2008. De bägge sistnämnda har kostat över 3 miljarder svenska kr att bygga. Byggnadsvolymer är ca 40 000 kvm med 1350 -1500 platser i den stora salongen. Till detta kommer mindre scener med 200 - 500 platser i salongen. Ett nytt hus av internationell storlek och klass och med anslående och modern arkitektur torde hamna i samma härad kostnadsmässigt, dvs i prisläge 2015/2020 mellan 4 -5 miljarder.

Det finns många goda skäl till en ny Operabyggnad

- nuvarande byggnad var state of the art när det invigdes 1898
- scen och scenöppning har inte internationell standard/försvårar gästspel
- förbättrad arbetsmiljö för tekniker, sångare, musiker och övriga anställda
- möjlighet att fördubbla publiken
- bättre publika utrymmen, bättre sikt i salongen, bättre akustik

Det är ingen tvekan om att Stockholm på sikt behöver en ny operabyggnad för att operan ska kunna ge föreställningar på hög internationell nivå. Planerings- och produktionstid inklusive lämplig tomt, detaljplan och arkitekttävlan torde vara minst 10 år.

Kulturdepartementet bör tillsätta en förhandlingsman med uppdrag att i samarbete med Stockholms stad föreslå lämplig lokalisering, samt arbeta fram ett förslag på lösning av finansieringen av investeringskostnader och framtida drift. En ny operabyggnad kan inte enbart vara ett statligt åtagande. I förhandlingsmannens uppgift bör ingå att få till stånd en delad finansiering mellan staden, kringliggande län, näringslivet och staten. I uppdraget bör även ingå att ta fram alternativa förslag till hur nuvarande operabyggnad kan utnyttjas i framtiden.

I olika sammanhang har flera platser förts på tal som tänkbara för ett nytt operahus såsom bakom Nationalmuseum på Blasieholmen, vid Vasamuseet, i Värtahamnen, i Ropsten, på Lidingö vid Lidingöbrons landfäste, vid Slussen, i Stadsgården väster om Fåfången, i Masthamnen öster om Fåfången och på Långholmen.

I statens budget för 2011 ingår medel för renovering och underhåll av Kungliga Operan. I regeringens budgetproposition anges även bl.a. följande.

En viktig fråga är vad nationalscenen ska inrymma i framtiden och hur operakonsten ska ges möjligheter att utvecklas konstnärligt och publikt. Med dessa utgångspunkter arrangerade Kulturdepartementet under 2008 och 2009 seminarier om operakonsten. Av seminariediskussionerna framgick bl.a. att Sverige har stora möjligheter att utveckla och förnya operakonsten genom de samlade resurser som finns nationellt, regionalt och lokalt om det sker en bättre samverkan mellan institutionerna. Förutsättningarna är också goda för att förbättra utbudet av och tillgången till opera- och balettföreställningar i stora delar av landet. I samarbete med övriga opera- och balettinstitutioner har Kungliga Operan därför fått i uppdrag att föreslå nya former för samverkan. Samtidigt ska Operan pröva det nuvarande uppdraget för nationalscenen. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2011.

Visserligen har som nämnts olika platser i Stockholm förts på tal som tänkbara för ett nytt operahus, men såvitt exploateringskontoret känner till finns i dagsläget inga närmare förutsättningar för att enligt den remitterade motionen ta ställning

till eller ens börja överväga var en eventuell ny operabyggnad bör placeras. Operan är en statlig institution och eventuella initiativ till överläggningar med Stockholms stad om en lokalisering av en ny operabyggnad bör enligt kontorets uppfattning och i enlighet med rekommendationen i 2007 års utredning, komma från statligt håll.

Slut